

Folkhälsomyndigheten

Utrikesdepartementet via:
ud.imremiss@gov.se
kopia till:
ud.registrator@regeringskansliet.se

Handläggare
Ylva Hansson Glantz

Vårt ärendenummer
03299-2017-1.1.3.2

Ert ärendenummer
UD2017/14817/HI

Datum
2018-01-17

Sida
1 (2)

Folkhälsomyndighetens remissyttrande över Marknadskontrollmyndigheter – befogenheter och sanktionsmöjligheter (SOU 2017:69)

Folkhälsomyndigheten har beretts tillfälle att inkomma med synpunkter angående rubricerade remiss och har följande att anföra:

Folkhälsomyndigheten tillstyrker förslaget på att införa en ny horisontell lagstiftning i stort men vill lämna följande synpunkter.

Folkhälsomyndigheten ser positivt på att lagstiftningen hålls samman för att ge bättre förutsättningar för att marknadskontrollen bedrivs på ett likartat och rättssäkert sätt. Mot bakgrund av att ett antal sektorslagstiftningar kan behöva justeras innan den nya marknadskontrollagen kan träda ikraft, är det Folkhälsomyndighetens uppfattning att det är svårt att avgöra om tidpunkten för ikraftträdande är realistiskt satt och om den föreslagna lagstiftningen kommer att få avsedd effekt.

Folkhälsomyndigheten vill påpeka att för att den lagstiftning som nu föreslås skulle fungera för de uppdrag myndigheten har krävs förändringar i alkohollagen (2010:1622), tobakslagen (1993:581) och lag (1999:42) om förbud mot vissa hälsofarliga varor innan den nu föreslagna lagstiftningen träder ikraft. Inte minst vad avser ett tydliggörande av myndighetens marknadskontrollansvar. För Folkhälsomyndighetens del finns marknadskontrolluppdraget uttalat endast i lagen (2017:425) om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare.

När det gäller den del av förslaget som rör sanktionsavgifterna ställer sig Folkhälsomyndigheten positiv till detta då avgifter ofta är ett mera effektivt styrmedel än straff för de överträdelser som kan komma ifråga här. Myndigheten instämmer även i att det bör avse den typ av överträdelser som inte är så allvarliga att straffrätten behöver användas. Även här krävs dock att möjligheten att utfärda sanktionsavgifter tydligt finns utskrivet i respektive sektorslagstiftning för att förslaget ska kunna fungera. Det är även av vikt att de särskilda krav som ställs på förvaltningsförfarandet för att garantera rättssäkerheten uppfylls vid en växling från ett straffrättsligt förfarande till sanktionsavgifter. Myndigheten skulle också önska att utreds vidare om det finns anledning till sanktionsväxling på andra områden i sektorslagstiftningarna.

Vidare är det myndighetens uppfattning att det behöver tydliggöras hur marknadskontrollen och tillsynen ska fungera i förhållande till varandra, och de begrepp som anges i förslaget överensstämmer inte fullt ut med de definitioner som återfinns i Folkhälsomyndighetens sektorslagstiftningar. Folkhälsomyndigheten anser att för att förslaget till marknadskontrolllag ska fungera behöver samstämmighet råda med såväl nationell rätt som EU-lagstiftning, något som myndigheten inte anser att utredningen kunnat visa på fullt ut. I sammanhanget hade det varit intressant att ta del av erfarenheter från Finland vad gäller deras motsvarande lagstiftning.

Av författningsförslaget 5 § framgår att lagen är subsidiär i förhållande till andra lagar och EU-författningar. Samtidigt finns beskrivet i författningskommentaren till 1 § att vad gäller produktsäkerhetslagen har den nya marknadskontrollagen företräde när det gäller bestämmelser marknadskontroll. Den här typen av reglering innebär att samtliga marknadskontrollmyndigheter även fortsättningsvis behöver känna till vilka övriga bestämmelser som finns eller kan tänkas tillkomma efter att lagen trätt ikraft. Folkhälsomyndigheten ser en risk för att lagen kan bli ytterligare en lagstiftning att förhålla sig till utöver de befintliga och tillkommande bestämmelserna på respektive område.

Folkhälsomyndigheten anser att det krävs en djupare analys för att kunna avgöra lämpligheten i att alla marknadskontrollmyndigheter ges möjlighet till anonyma inköp. Analysen bör innefatta såväl frågan om samtliga marknadskontrollmyndigheter bör ha befogenheten samt om köpen ska ske i myndigheternas egen regi eller genom uppdrag till polismyndigheten. Det är inte heller slutligt utrett hur köpen i sig ska kunna genomföras praktiskt.

Slutligen anser Folkhälsomyndigheten att författningsförslaget behöver kompletteras med en möjlighet för myndigheterna att destruera de produkter för vilka det ska lämnas varningsinformation enligt 17 §.

Beslut om detta yttrande har fattats av generaldirektören, Johan Carlson. I den slutliga handläggningen har chefsjuristen Markos Stavroulakis deltagit. Juristen, Ylva Hansson Glantz har varit föredragande.

Enligt Folkhälsomyndighetens beslut

Ylva Hansson Glantz